

O B S A H.

Část I.

Filosofické teorie přirozeného práva.

I. Přijetí římského práva; příčiny a význam teorie přirozeného práva.

Recepce práva vůbec. Recepce římského práva a její vliv na vědecké hnutí. Teorie přirozeného stavu a práva, její příčiny. Socialismus, fysiokratická škola, filosofie práva a státu. Francouzská ústava z r. 1789 a římské právo. Sociální důležitost učení o přirozeném právu. Revoluční učení. Montesquieu, Rousseau . . . str. 1

II. Methoda.

Stará psychologie. Descartes. Absolutní rozum a svobodná vůle. Matematická apriorní metoda. Grotius. Kantova teorie rozumového práva. Fichte. Poměr přirozeného práva a státu k pozitivnímu. Methoda liberální politické ekonomie . . . str. 25

III. Přirozený stav a společenská smlouva.

Představy přirozeného stavu. Příčiny teorie sociální smlouvy a atomický názor o společnosti. Rousseau. Sociální konsens. . str. 36

IV. Ethisace práva.

Středověká morálka a římské právo. Setřetí různosti práva a mravnosti. Kant. Podstata rozdílu mezi právem a mravností. Následky ethisace právní a státní filosofie . . . str. 42

V. Filosofie veřejného práva.

Věda trestního práva. Státní právo. Theorie territoriální suverainity a její příčiny. Absolutismus. Logická důležitost theorie suverainity. Státní formy. Mezinárodní právo, hlavní příčiny jeho rozvoje. Grotius. Vliv římského práva str. 47

VI. Vrozená práva přirozená a právo v subjektivním smyslu.

Vrozená a nabytá práva. Svoboda a rovnost. Prvotní člověk a svoboda. Pravá povaha práva svobody a rovnosti. Poněť svobody. Povaha subjektivního práva. Rovnost, její druhy. Rovnost a právní řád. Zpětný vzhled str. 56

Část II.

Běžné směry právní a státní filosofie.

I. Historická škola.

Montesquieu, Bodin, Vico, Condorcet. Idea pokroku. Burke, Gentz, Jan Müller, Möser, Achenwall, Schlözer, Rotteck, Thibaut a Savigny. Historický názor o právu. Savigny a zákonnost právního dějství. Savigny a Darwin. Puchta a přecenění obyčejového práva. Pomysl národního přesvědčení právního. Savigny a srovnávací studium práva. Historická škola v římském a německém právu. Historická škola a věda trestního i státního práva. Vliv učení socialistických na vědu státního práva str. 69

II. Heglova filosofie totožnosti a běžné theorie ideální.

Rozkol filosofie a historického názoru. Heglův pokus sloučení idey a skutečnosti. Dialektika. Věta totožnosti. Vliv Hegelianismu. Poměr jeho k historické škole. Poheglovská abstraktně-ideální filosofie práva a státu, její všeobecný ráz. Předmět právní a státní filosofie, idea, ideál a princip. Poměr ideální filosofie práva a státu k pozitivnímu právu a státu. Matematicko-deduktivní metoda. Theokratický princip. Ethisace právní filosofie . . str. 85.

III. Utilitarismus.

Anglická věda. Povaha utilitární theorie. Učení Benthamovo o právu a mravnosti. John Austin. Evoluční utilitarismus. J. S. Mill. Spen-

cerova theorie o rozvoji práva, individualismus. Kritika utilitarismu str. 108

IV. Novější rozvoj historické školy, theorie sociálně-právní a srovnávací studium práva.

Historická škola ekonomická. Přeměna v právní dogmatice a v historickém názoru. Ihering. Theorie zájmu a účelnosti, boj o právo. Sociální příčiny právních a státních zjevů. Poměr nových názorů k abstraktně-ideální filosofii a k dogmatice. Stein, Arnold, Pachmann. Kritika theorie účelnosti a zájmu, její sociálně-politický ráz. T. zv. katedrový socialismus. Theorie sociálně-právní a běžná právní a státní filosofie. Srovnávací studium práva. Srovnávací metoda, její základní theorie str. 114

V. Positivní filosofie a sociologie.

Auguste Comte a positivní filosofie. Všeobecná věda o společnosti, sociologie. Její rozdělení v sociální statiku a dynamiku. Darwinova theorie o rozvoji člověka. Herbert Spencer, jeho názor o filosofii a evoluční učení. Sociologie a filosofie o právu a státu. Důležité poznatky positivní filosofie. Methoda str. 137

VI. Resumé a důsledky.

Zpětný vzhled. Metafysika, reálně-objektivní právní a státní filosofie a její úloha. Přirozená zákonnost právních a státních zjevů. Právní a státní zjevy, jich příčiny. Ponětí přirozeného zákona. Přirozený řád v právním a státním životě. Přirozený a právní zákon. Zásada neb právní princip. Poměr právní a státní filosofie k ideálu. Determinismus a dogma absolutně svobodné vůle. Poměr právní a státní filosofie k politické vědě a k právní dogmatice . . str. 145

THEORIE